

Θεωρία Χωρικού Σχεδιασμού

Διδακτική ομάδα: Ελένη Ανδρικοπούλου, Γρηγόρης Καυκαλάς
Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

3^ο Μάθημα

Πολυκεντρικότητα του δικτύου οικισμών

Εισήγηση: Ελένη Ανδρικοπούλου

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

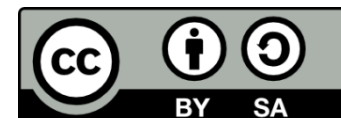

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΣΚΟΠΟΪ

Η έννοια της πολυκεντρικότητας έχει γίνει ιδιαίτερα δημοφιλής τα τελευταία χρόνια και έχει συνδεθεί με την αναζήτηση χωρικής ισορροπίας σε διάφορα χωρικά επίπεδα (ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό, αστικό). Η εισήγηση παρουσιάζει την πολυκεντρικότητα ως θεωρητική, προγραμματική και αναλυτική έννοια σε τέσσερις ενότητες:

I.Εισαγωγή: Η έννοια της πολυκεντρικότητας

II.Η πολυκεντρικότητα ως θεωρητική έννοια

III.Η χρήση πολυκεντρικότητας στη χωροταξική πολιτική

IV.Τύποι πολυκεντρικών αστικών περιοχών

I. Εισαγωγή (1/2)

Η έννοια της πολυκεντρικότητας στην Ε.Ε.

Κοινό σημείο της συζήτησης για την πολυκεντρικότητα σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι η προτεραιότητα που δίνεται στον στόχο της πολυκεντρικής οργάνωσης του δικτύου των οικισμών:

- Ο ένας από τους τρεις βασικούς στόχους του Σχεδίου Ανάπτυξης του Κοινοτικού Χώρου ΣΑΚΧ είναι η «ανάπτυξη ενός ισόρροπου και πολυκεντρικού αστικού συστήματος και μιας νέας σχέσης πόλεων-υπαίθρου».
- Η Εδαφική Ατζέντα επιβεβαιώνει την προτεραιότητα στην «ενδυνάμωση της πολυκεντρικής ανάπτυξης και καινοτομίας μέσω της δικτύωσης των πόλεων-περιφερειών και πόλεων» και τις «νέες μορφές συνεργασίας και εδαφικής διακυβέρνησης μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών».
- Η Πράσινη Βίβλος για την εδαφική συνοχή με τίτλο «Μετατροπή της εδαφικής ποικιλομορφίας σε προτέρημα» προσδιορίζει το είδος των αναγκαίων σχετικών δράσεων.

I. Εισαγωγή (2/2)

Η έννοια της πολυκεντρικότητας στην Ελλάδα

Ο στόχος της πολυκεντρικότητας του δικτύου των οικισμών εισάγεται και στην ελληνική χωροταξική πολιτική μέσα από:

- το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς και τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα 2007-2013,
- το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΥΠΕΧΩΔΕ 2008).

Εισάγεται επίσης και με τον νέο νόμο «Χωροταξική και Πολεοδομική Μεταρρύθμιση – Βιώσιμη Ανάπτυξη» (Ν.4269/28 Ιουνίου 2014) που προβλέπει ότι τα *εθνικά και τα περιφερειακά χωροταξικά πλαίσια* θα περιέχουν κατευθύνσεις:

- για τη χωρική οργάνωση των κύριων εθνικών πόλων και αξόνων ανάπτυξης και τη χωρική διάρθρωση του οικιστικού δικτύου της χώρας
- για τη χωρική οργάνωση του περιφερειακού οικιστικού δικτύου.

II. Η πολυκεντρικότητα ως θεωρητική έννοια (1/10)

- Η πολυκεντρικότητα, ως έκφραση της ισόρροπης και αρμονικής ανάπτυξης του δικτύου των οικισμών, δεν είναι μια πραγματικά νέα συζήτηση.
- Στην Ελλάδα, όπως και σε άλλες χώρες, η έννοια της πολυκεντρικότητας είναι κάτι οικείο για τους χωροτάκτες ήδη από τη δεκαετία του 1960.
- Το δίκτυο των οικισμών και οι προσεγγίσεις που αφορούν τη χωρική διάταξη, την ιεραρχία, τις σχέσεις και ανταλλαγές μεταξύ των οικισμών ή τις μετακινήσεις κατέχουν κεντρική θέση στο ενδιαφέρον για τα χωροταξικά ζητήματα.
- Θα αναζητήσουμε τις ρίζες αυτής της αντίληψης στη **θεωρία των κεντρικών τόπων** (Christaller 1933 και Lösch 1937), η οποία διαδόθηκε ιδιαίτερα κατά τη δεκαετία του 1960 και εξακολουθεί, με διάφορες μορφές, να επηρεάζει τις σημερινές εξελίξεις.

II. Η πολυκεντρικότητα ως θεωρητική έννοια (2/10)

- Η θεωρία των κεντρικών τόπων εξηγεί για ποιο λόγο υπάρχουν διαφορετικά μεγέθη αστικών κέντρων και πώς αυτά χωροθετούνται διαμορφώνοντας μια συγκεκριμένη, σύμφωνα με τη θεωρία, μορφή χωρικής οργάνωσης. Η θεωρία αυτή αποτέλεσε ταυτόχρονα ένα σημαντικό εργαλείο χωροταξικής πολιτικής, έναν οδηγό για τη χωροθέτηση πληθυσμού και δραστηριοτήτων.
- Η συγκρότηση της θεωρίας αποτελεί παράδειγμα του πώς ‘κατασκευάζεται’ βήμα προς βήμα ένα αφηρημένο θεωρητικό μοντέλο που επιχειρεί να αναπαραστήσει το τι συμβαίνει στην πραγματικότητα ξεκινώντας από μια σειρά βασικές υποθέσεις και παραδοχές.
- Η θεωρία των κεντρικών τόπων του Walter Christaller παρουσιάζεται στη συνέχεια, ξεκινώντας από τις αρχικές υποθέσεις και παραδοχές και συνεχίζοντας με τα βήματα κατασκευής της θεωρίας.

II. Η πολυκεντρικότητα ως θεωρητική έννοια (3/10)

Αρχικές υποθέσεις και παραδοχές

- Ο χώρος θεωρείται ως μια επίπεδη, ομοιογενής και απεριόριστη επιφάνεια, στην οποία υπάρχει **ομοιόμορφη κατανομή του πληθυσμού**.
- Όλοι οι **καταναλωτές** έχουν παρόμοια αγοραστική δύναμη και παρόμοια ζήτηση για αγαθά και υπηρεσίες και όλοι **δρουν με οικονομικά κριτήρια**, δηλαδή, επισκέπτονται τον πλησιέστερο κεντρικό τόπο που καλύπτει τις ανάγκες τους.
- Κανένας από τους **προμηθευτές** αγαθών ή υπηρεσιών **δεν είναι σε θέση να έχει υπερβάλλον κέρδος**
- Υπάρχει μόνον ένας τύπος μεταφορικού μέσου και εξίσου εύκολη δυνατότητα μετακίνησης προς κάθε κατεύθυνση και άρα **το κόστος μεταφοράς είναι ανάλογο της απόστασης** που θα διανυθεί.
- Η **απόσταση** και λόγω αυτής το κόστος μεταφοράς είναι **η μόνη μεταβλητή** του μοντέλου.

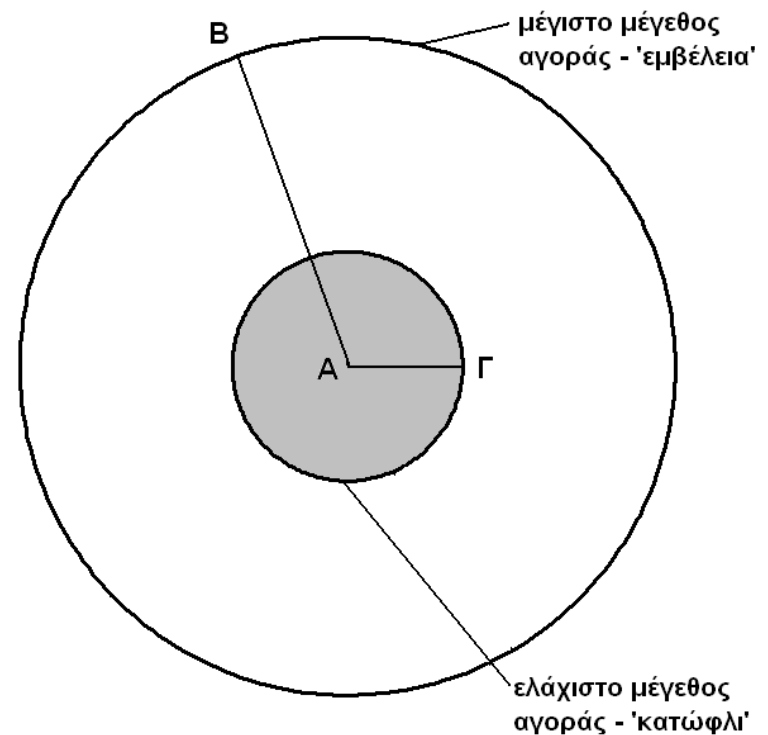
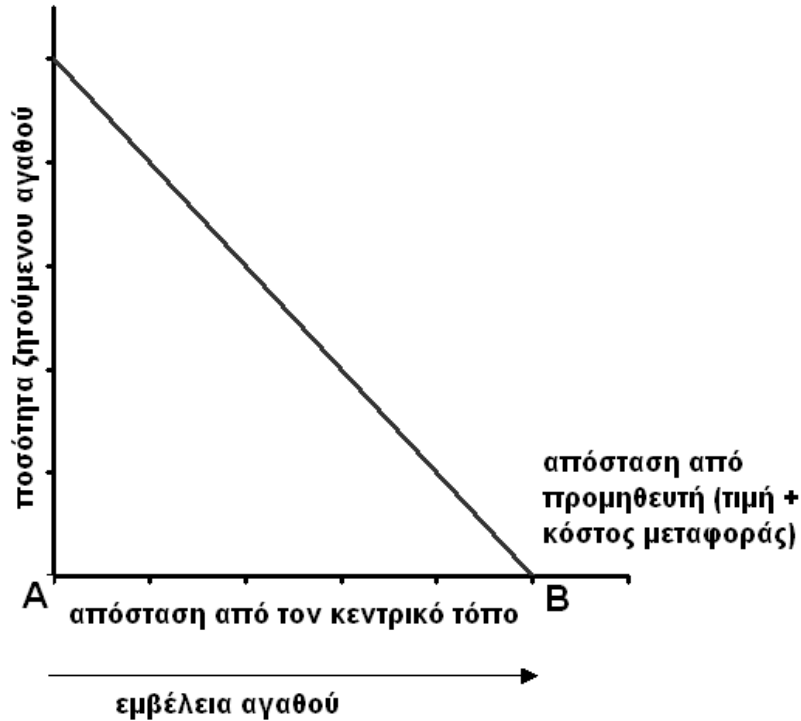

II. Η πολυκεντρικότητα ως θεωρητική έννοια (4/10)

1^ο βήμα: Η περιοχή αγοράς ενός αγαθού

A. ΕΜΒΕΛΕΙΑ: ανώτατο μέγεθος της αγοράς (κύκλος ακτίνας AB)

B. ΚΑΤΩΦΛΙ: ελάχιστο μέγεθος της αγοράς (κύκλος ακτίνας ΑΓ)

Προσωπικό αρχείο

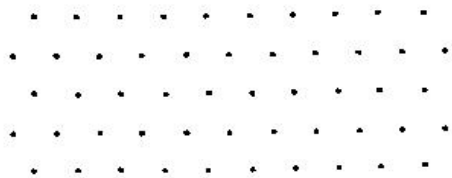
II. Η πολυκεντρικότητα ως θεωρητική έννοια (5/10)

2^ο βήμα: Η γεωμετρική διάταξη των περιοχών αγοράς

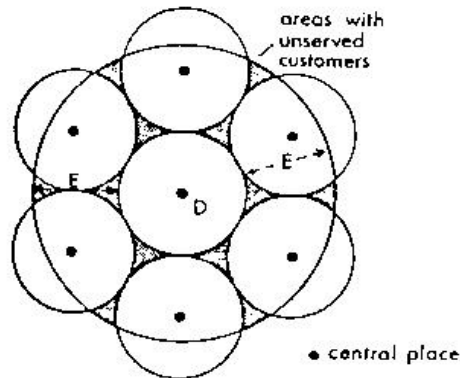
Αναζητούμε το γεωμετρικό σχήμα που

- α) ελαχιστοποιεί την απόσταση που διανύουν οι καταναλωτές και
- β) μεγιστοποιεί τα κέρδη των προμηθευτών

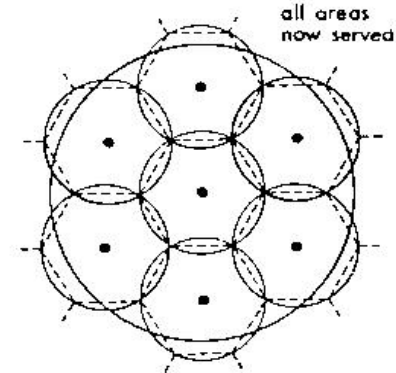
α) Διάταξη προμηθευτών σε κεντρικούς τόπους (τριγωνικός κάρναβος)

β) Διάταξη των περιοχών αγοράς (κύκλοι)

γ) Επικάλυψη περιοχών αγοράς (εξάγωνο)

ΠΗΓΗ: Bradford και Kent 1978 σελ.7-8

II. Η πολυκεντρικότητα ως θεωρητική έννοια (6/10)

3^ο βήμα: Ιεραρχία των κεντρικών τόπων

Στο 3^ο βήμα προστίθενται περισσότερα αγαθά ή υπηρεσίες, τα οποία έχουν διαφορετικά μεγέθη αγοράς.

Ο Christaller προτείνει την ομαδοποίηση των διαφορετικών αγαθών και υπηρεσιών, σε 5 βαθμίδες ή τάξεις μεγέθους, ανάλογα με το ανώτατο και κατώτατο μέγεθος της αγοράς που καλύπτουν.

Έτσι, δημιουργείται μια βαθμιδωτή ιεραρχία των κεντρικών τόπων όπου: **οι ψηλότερης τάξης κεντρικοί τόποι** προσφέρουν όλα τα αγαθά και τις υπηρεσίες που προσφέρουν οι **χαμηλότερης τάξης κεντρικοί τόποι**, συν έναν αριθμό άλλων (διαφορετικών) αγαθών και υπηρεσιών που εμφανίζονται ειδικά στην δική τους κατηγορία και δεν προσφέρονται στους χαμηλότερης τάξης κεντρικούς τόπους.

II. Η πολυκεντρικότητα ως θεωρητική έννοια (7/10)

4^ο βήμα: Το 'σύστημα' κεντρικών τόπων

Οι σχέσεις μεταξύ των κεντρικών τόπων οργανώνονται γεωμετρικά ώστε: **ένας κεντρικός τόπος χαμηλότερης βαθμίδας**, προκειμένου να προμηθευτεί αγαθά και υπηρεσίες της αμέσως υψηλότερης βαθμίδας που δεν διαθέτει ο ίδιος, **εντάσσεται στην περιοχή αγοράς ενός κεντρικού τόπου της αμέσως υψηλότερης βαθμίδας**.

Με τον τρόπο αυτό δημιουργείται ένα 'σύστημα' κεντρικών τόπων όπου:

- οι υψηλότερης τάξης κεντρικοί τόποι προσφέρουν υψηλότερης τάξης αγαθά και υπηρεσίες σε μια ευρύτερη ενδοχώρα,
- στην οποία εντάσσονται οι χαμηλότερης τάξης κεντρικοί τόποι (μαζί με τις δικές τους ενδοχώρες) για να εξυπηρετηθούν σε υψηλότερης τάξης αγαθά και υπηρεσίες.

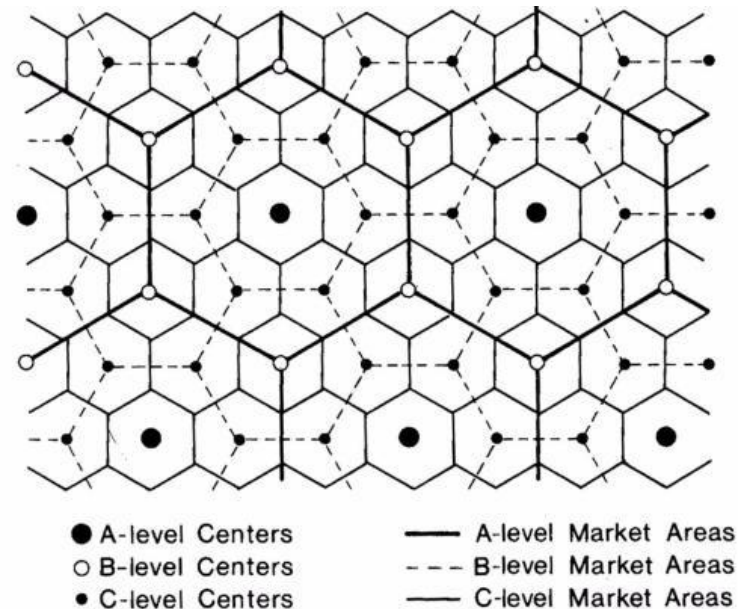

II. Η πολυκεντρικότητα ως θεωρητική έννοια (8/10)

5^ο βήμα: Η γεωμετρική διάταξη των εξαγώνων (αρχή K=3)

Στη γεωμετρική διάταξη του σχήματος ένας κεντρικός τόπος υψηλότερης τάξης εξυπηρετεί συνολικά τρεις περιοχές αγοράς χαμηλότερης τάξης. Η διάταξη ακολουθεί την **αρχή K=3** που εκφράζει την πλήρη κάλυψη των περιοχών αγοράς.

Στο σχήμα ο κεντρικός τόπος A καλύπτει τις αγορές 3 συνολικά κεντρικών τόπων B (μία την δική του και 6/3 των αγορών B γύρω του). Το ίδιο ο κεντρικός τόπος B καλύπτει τις αγορές 3 κεντρικών τόπων C.

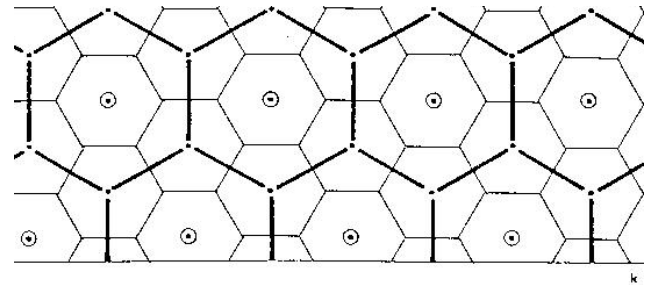

ΠΗΓΗ: Chorley και Haggett 1967 σελ. 307

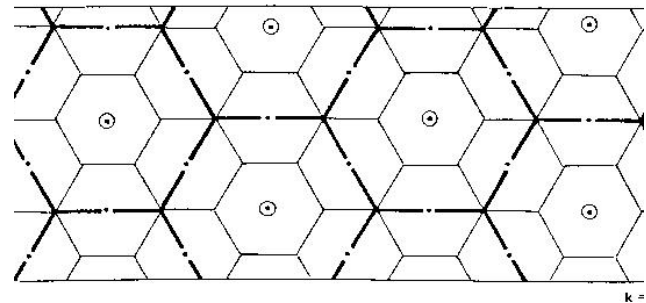

II. Η πολυκεντρικότητα ως θεωρητική έννοια (9/10) 5^ο βήμα: Η γεωμετρική διάταξη (αρχές $K=3$, $K=4$, $K=7$)

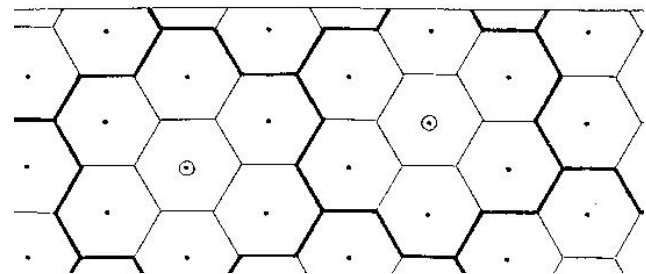
Διάταξη εξαγώνων με την αρχή
 $K=3$ (αρχή της αγοράς)

Διάταξη εξαγώνων με την αρχή
 $K=4$ (αρχή των μεταφορών)

Διάταξη εξαγώνων με την αρχή
 $K=7$ (αρχή της διοίκησης)

ΠΗΓΗ: Goodall 1987 σελ. 62

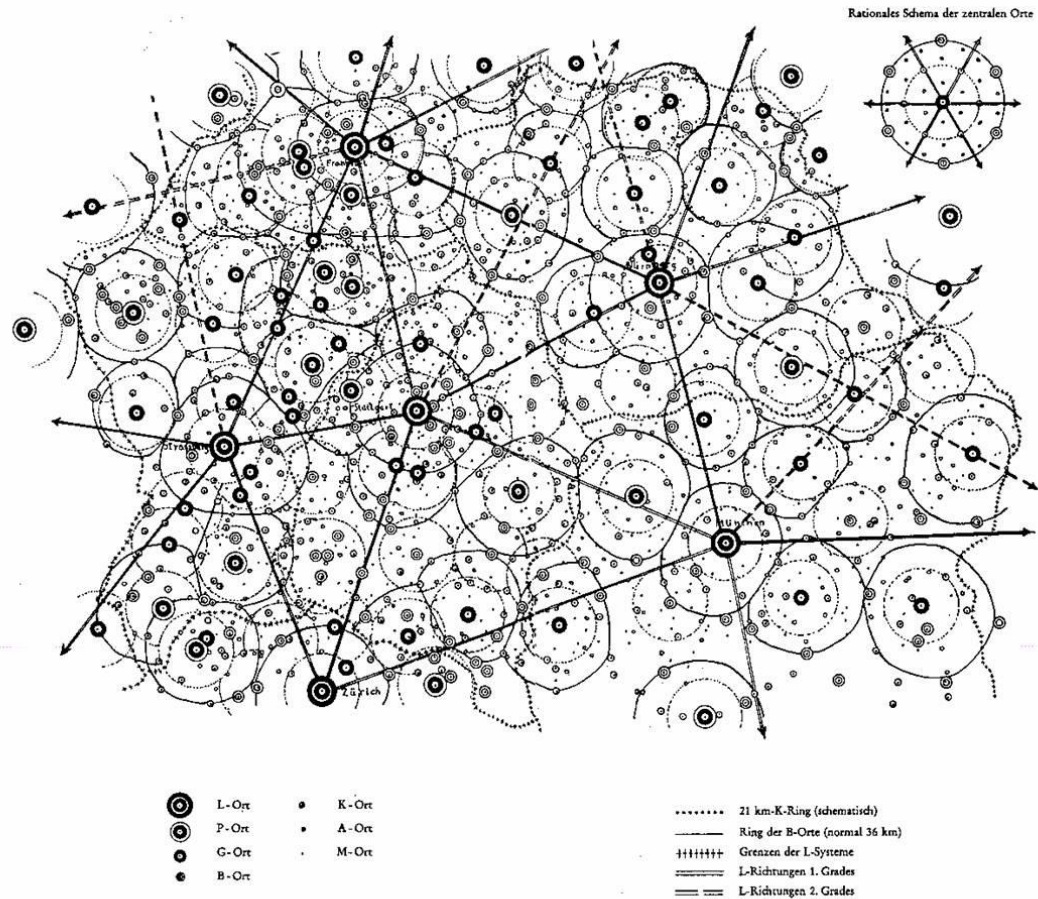

II. Η πολυκεντρικότητα ως θεωρητική έννοια (10/10)

6^ο βήμα: Η εφαρμογή της θεωρίας στην πραγματικότητα

Κεντρικοί
τόποι στη
Νότια
Γερμανία.

Εφαρμογή
από τον
Walter
Christaller.

ΠΗΓΗ: <http://cronodon.com/images/Christaller.jpg>

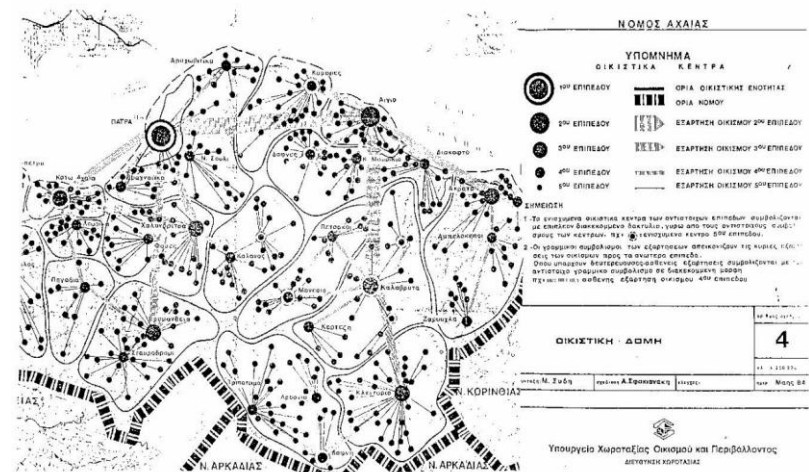
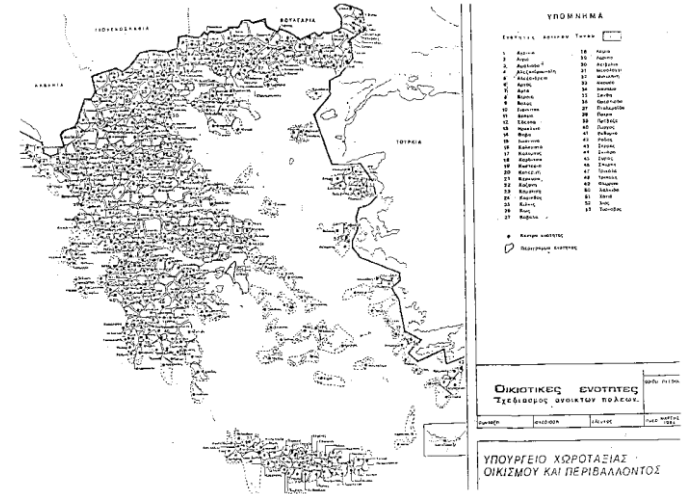

III. Η χρήση της θεωρίας στη χωροταξική πολιτική (1/2)

Το πρόγραμμα των 'ανοιχτών πόλεων'

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα για το πως μπορεί η θεωρία να χρησιμοποιηθεί ως οδηγός για τις σχεδιαζόμενες χωροταξικές παρεμβάσεις είναι το πρόγραμμα 'ανοιχτές πόλεις' του Υπουργείου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος που υιοθετήθηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1980. Εδώ, οι κεντρικοί τόποι χρησιμοποιούνται για την κατανομή των υπηρεσιών του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Το δίκτυο οικισμών οργανώνεται σε πέντε ιεραρχικές βαθμίδες και σε κάθε μία προβλέπονταν η χωροθέτηση των αντίστοιχων υπηρεσιών.

III. Η χρήση της θεωρίας στη χωροταξική πολιτική (2/2)

Το πρόγραμμα των ‘ανοιχτών πόλεων’

Οι υπηρεσίες χωροθετούνται ανάλογα με τη βαθμίδα οικισμών:

Εκπαίδευση: Νηπιαγωγείο, δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο, ΤΕΙ, ΑΕΙ

Αθλητισμός: Γήπεδο, αθλητικοί πυρήνες Α και Β

Υγεία-πρόνοια: Περιφερειακό ιατρείο, κέντρο υγείας, νοσοκομείο κ.ά.

Πολιτιστικές δραστηριότητες: Βιβλιοθήκη, πνευματικό κέντρο, μουσείο, θέατρο κ.ά.

Δημόσιες υπηρεσίες: ταχυδρομείο, εφορία-δημόσιο ταμείο, ειρηνοδικείο, εφετείο νομαρχιακές υπηρεσίες, περιφερειακές υπηρεσίες κ.ά.

Οικιστικά κέντρα	Μέσος εξυπηρετούμενος πληθυσμός
5 ^ο βαθμού (χωριά)	
4 ^ο βαθμού (κεφαλοχώρι)	5.000 κάτοικοι (2.000–8.000)
3 ^ο βαθμού (κωμόπολη)	20.000 κάτοικοι
2 ^ο βαθμού (νομαρχιακό κέντρο)	80.000 κάτοικοι
1 ^ο βαθμού (περιφερειακό κέντρο)	450.000 κάτοικοι

Προσωπικό αρχείο

IV. Τύποι πολυκεντρικών αστικών περιοχών (1/10)

- Η μελέτη για την πολυκεντρικότητα στην Ευρώπη (ESPON 2004, σελ.3) προσδιορίζει την πολυκεντρικότητα συνδυάζοντας τη μορφολογία των αστικών περιοχών (αριθμός πόλεων, ιεραρχία, κατανομή) και τις σχέσεις μεταξύ τους (δίκτυα ροών και συνεργασίας).
- Σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, η πολυκεντρικότητα υπάρχει όταν υπάρχουν διάφορες πόλεις σε διάφορα επίπεδα (αντί να κυριαρχεί μία μόνον πόλη) και, σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, όταν δύο ή περισσότερες πόλεις έχουν συμπληρωματικές λειτουργίες και ακόμα περισσότερο εάν συνεργάζονται μεταξύ τους.
- Οι πολιτικές για την προώθηση της πολυκεντρικότητας, στην πρώτη περίπτωση, επιδιώκουν την ανάπτυξη κέντρων και περιοχών εκτός των κεντρικών και, στη δεύτερη, την ενεργοποίηση της λειτουργικής διαίρεσης εργασίας και των ροών και της συνεργασίας μεταξύ γειτονικών πόλεων.

IV. Τύποι πολυκεντρικών αστικών περιοχών (2/10)

- Η μελέτη (ESPON 2004, σελ. 4-16) προσδιορίζει διάφορους τύπους πολυκεντρικών αστικών περιοχών, χρησιμοποιώντας ως βάση αναφοράς τις Λειτουργικές Αστικές περιοχές.
- Οι Λειτουργικές Αστικές Περιοχές (ΛΑΠ) αποτελούνται από έναν αστικό πυρήνα και μια ευρύτερη περιοχή γύρω από αυτόν που συνδέεται οικονομικά άμεσα με το κέντρο, δηλαδή την τοπική αγορά εργασίας, τη ζώνη καθημερινών μετακινήσεων για εργασία.
- Στους χάρτες που ακολουθούν φαίνεται ότι το κεντρικό μέρος της Ευρώπης καλύπτεται από ένα πυκνό αστικό σύστημα στο Βορρά ενώ ο Νότος είναι πιο αραιοκατοικημένος και έχει ένα λιγότερο πυκνό αστικό σύστημα.

IV. Τύποι πολυκεντρικών αστικών περιοχών (3/10) Λειτουργικές Αστικές Περιοχές (ΛΑΠ)

Οι Λειτουργικές Αστικές Περιοχές (ΛΑΠ) – (Functional Urban Areas) ορίζονται με δύο τρόπους (ESPON 2004, σελ. 4-5) :

- για χώρες με πληθυσμό πάνω από 10 εκατομμύρια

Ο αστικός πυρήνας έχει πάνω από 15.000 κατοίκους και η συνολική περιοχή πάνω από 50.000 κατοίκους

- για χώρες με πληθυσμό κάτω από 10 εκατομμύρια

Ο αστικός πυρήνας έχει πάνω από 15.000 κατοίκους και η συνολική περιοχή πάνω από το 5% του εθνικού πληθυσμού

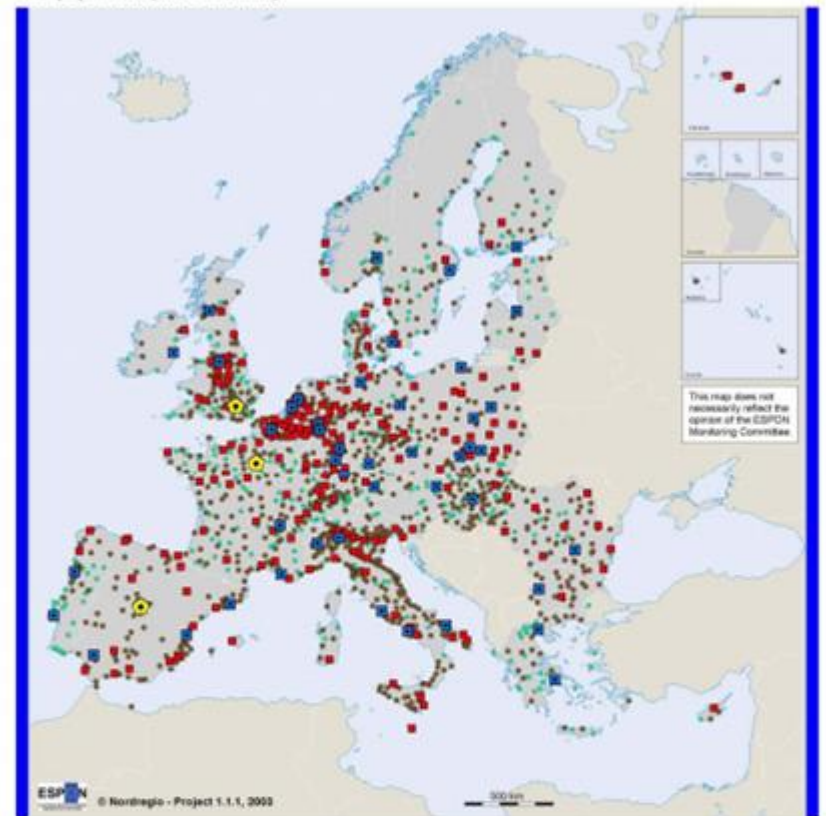

IV. Τύποι πολυκεντρικών αστικών περιοχών (4/10) Λειτουργικές Αστικές Περιοχές (ΛΑΠ)

Στον χάρτη καταγράφονται 1595
Λειτουργικές Αστικές Περιοχές

- τρεις από αυτές (Λονδίνο, Παρίσι, Μαδρίτη) έχουν πάνω από 5 εκατομμύρια κατοίκους
- άλλες 44 έχουν από 1 έως 5 εκατομμύρια κατοίκους (μεταξύ αυτών η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη)

FUA population (mass function)

Total FUA population in FUAs with more than 20 000 inhabitants 2000-2001

Origin of data: National Statistical Offices, National experts
Source: Nordregio

ΠΗΓΗ: ESPON Project 1.1.1 2004, σελ. 6.

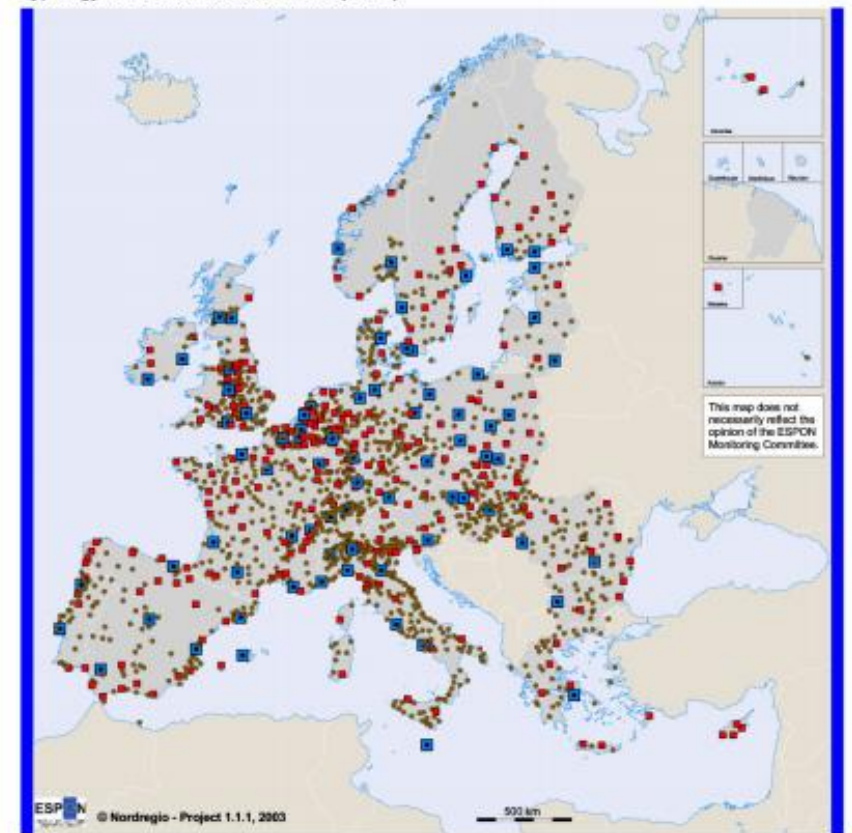

IV. Τύποι πολυκεντρικών αστικών περιοχών (5/10) Βαθμίδες Λειτουργικών Αστικών Περιοχών (ΛΑΠ)

Στον χάρτη διακρίνονται τρεις βαθμίδες Λειτουργικών Αστικών Περιοχών που ορίστηκαν με συνδυασμό διαφόρων μεταβλητών:

- *Μητροπολιτικές Ευρωπαϊκές Περιοχές Ανάπτυξης* (Metropolitan European Growth Areas - MEGAs). Σε αυτές ανήκουν 76 ΛΑΠ με την υψηλότερη βαθμολογία.
- *Διεθνικές / εθνικές ΛΑΠ*
- *Περιφερειακές / τοπικές ΛΑΠ*

Typology of Functional Urban Areas (FUAs)

Geographical Base: Eurostat GISCO

■ Metropolitan European Growth Areas (MEGAs)
■ Transnational / national FUAs
● Regional / local FUAs

Origin of data: EUROSTAT, National Statistical Offices, National experts

Source: Nordregio

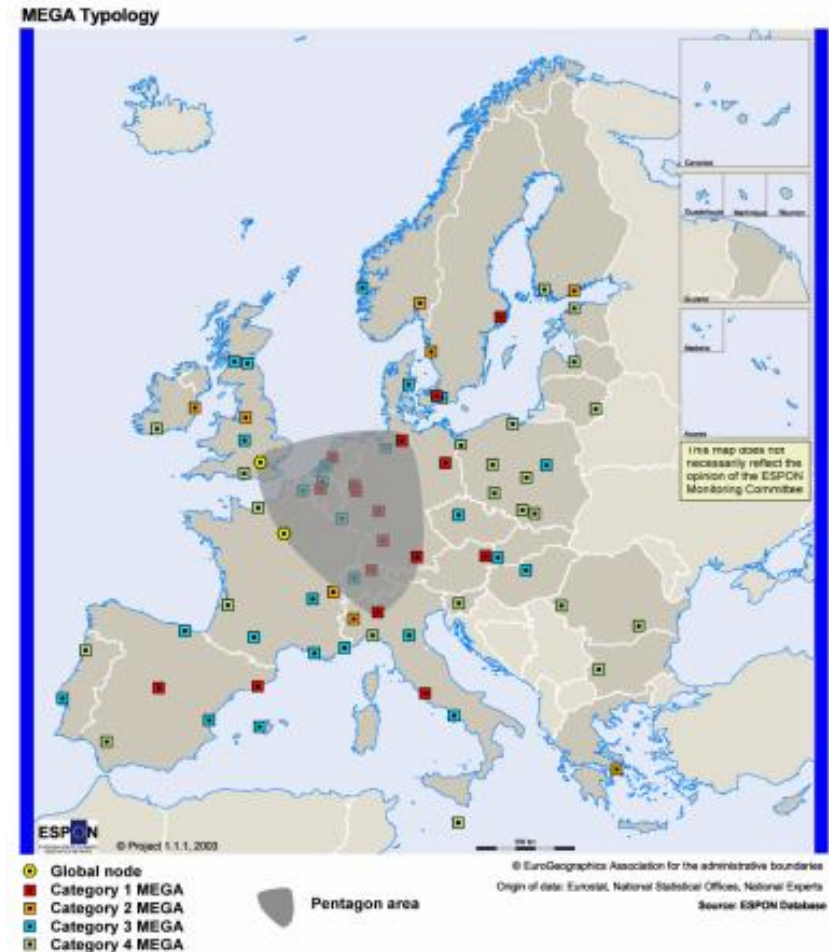
ΠΗΓΗ: ESPON Project 1.1.1 2004, σελ. 9-10.

IV. Τύποι πολυκεντρικών αστικών περιοχών (6/10) Μητροπολιτικές Ευρωπαϊκές Περιοχές Ανάπτυξης (MEGAs)

Στον χάρτη διακρίνονται πέντε βαθμίδες Μητροπολιτικών Ευρωπαϊκών Περιοχών Ανάπτυξης (Metropolitan Growth Areas - MEGAs) που ορίστηκαν με βάση μια σειρά μεταβλητών.

Οι σημαντικότερες από τις MEGAs βρίσκονται μέσα στο γνωστό «πεντάγωνο» των πιο αναπτυγμένων περιοχών της Ευρώπης

ΠΗΓΗ: ESPON Project 1.1.1 2004, σελ. 12.

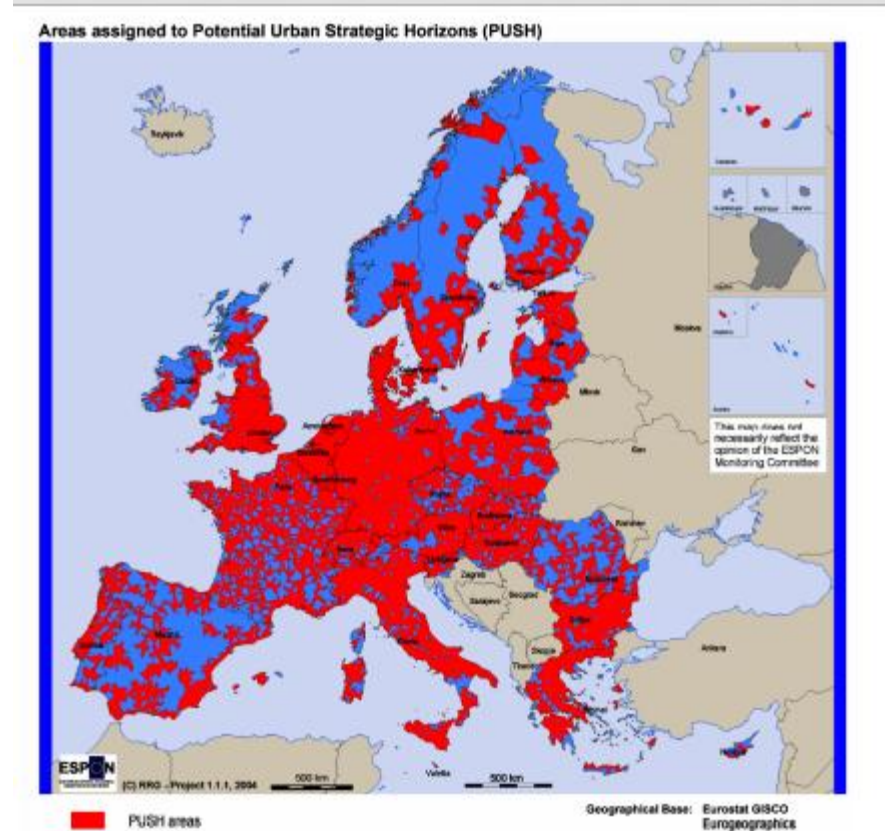

IV. Τύποι πολυκεντρικών αστικών περιοχών (7/10) Περιοχές Δυναμικών Αστικών Στρατηγικών Οριζόντων (PUSH areas)

Οι Περιοχές Δυναμικών Αστικών Στρατηγικών Οριζόντων (Potential Urban Strategic Horizons - PUSH areas) ορίζονται ως οι περιοχές των οποίων τουλάχιστον το 10% της επιφάνειάς τους βρίσκεται σε 45 λεπτά απόσταση με αυτοκίνητο από τον πυρήνα μιας ΛΑΠ.

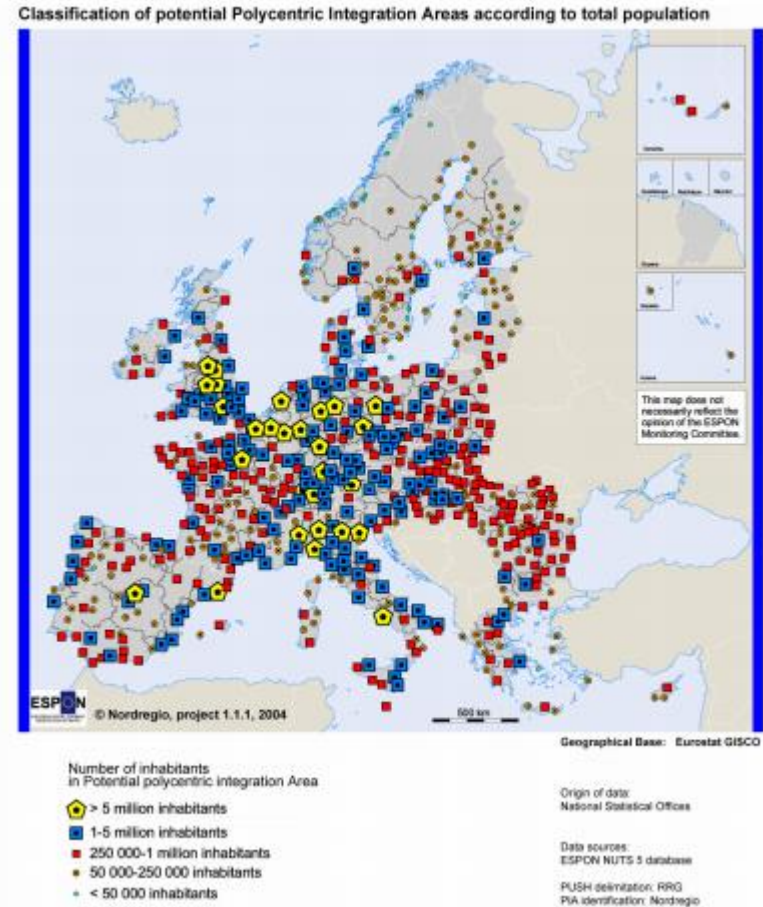
Το μεγαλύτερο μέρος της Ευρώπης ανήκει σε αυτή την κατηγορία περιοχών

ΠΗΓΗ: ESPON Project 1.1.1 2004, σελ. 14.

IV. Τύποι πολυκεντρικών αστικών περιοχών (8/10) Περιοχές Πολυκεντρικής Ολοκλήρωσης (PIAs)

Οι *Περιοχές Πολυκεντρικής Ολοκλήρωσης* (Polycentric Integration Areas - PIAs) σχηματίζονται από επικαλυπτόμενες PUSH areas και στηρίζονται στην υπόθεση ότι γειτονικές πόλεις με επικαλυπτόμενες περιοχές αγοράς εργασίας μπορεί να είναι λειτουργικά ολοκληρωμένες και να κερδίζουν από τη συνεργασία.

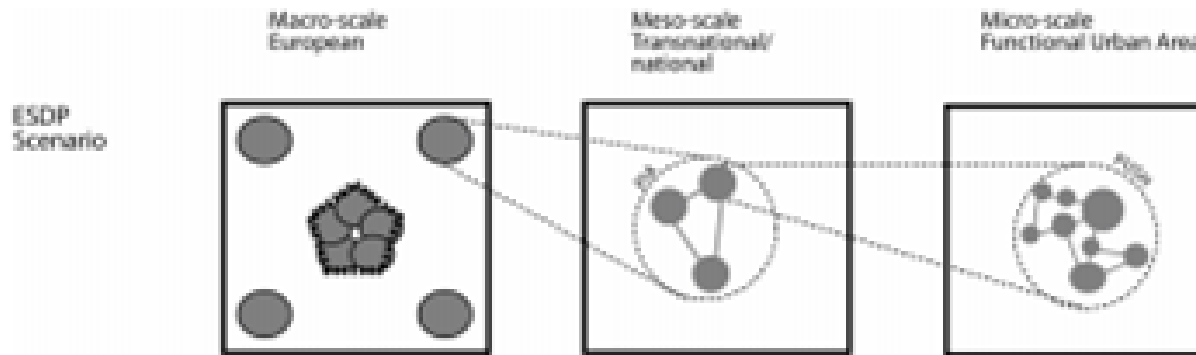

ΠΗΓΗ: ESPON Project 1.1.1 2004, σελ. 16.

IV. Τύποι πολυκεντρικών αστικών περιοχών (9/10) Σενάρια προώθησης της πολυκεντρικότητας

Το σενάριο που προωθεί το Σχέδιο Ανάπτυξης του Ευρωπαϊκού Χώρου (ΣΑΚΧ, 1999). περιγράφει μια ιδανική κατάσταση όπου υπάρχει αυξημένη πολυκεντρικότητα σε όλα τα επίπεδα που μπορεί να οδηγήσει σε μια πιο ισόρροπη Ευρώπη με την εμφάνιση νέων δυναμικών παγκόσμιων ζωνών εκτός του πενταγώνου.

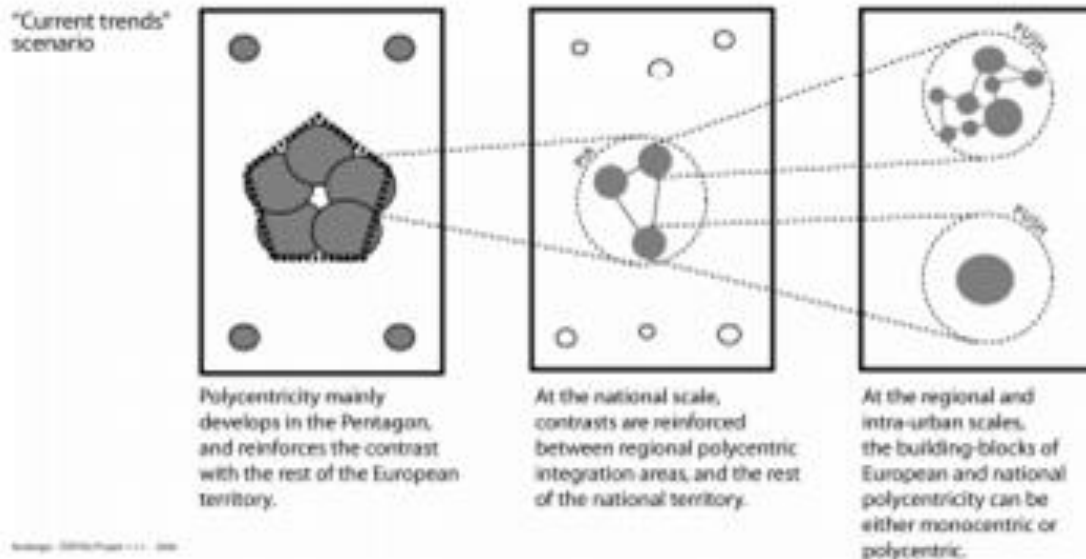
ΠΗΓΗ: ESPON Project 1.1.1 2004, σελ. 22-23.

IV. Τύποι πολυκεντρικών αστικών περιοχών (10/10)

Σενάρια προώθησης της πολυκεντρικότητας

Οι υπάρχουσες τάσεις όμως δεν επιβεβαιώνουν αυτό το σενάριο. Η προώθηση της πολυκεντρικότητας σε ευρωπαϊκό επίπεδο μπορεί να ενισχύσει περιοχές μέσα ή κοντά στο πεντάγωνο και σε εθνικό επίπεδο τις πιο ισχυρές αστικές περιφέρειες ενισχύοντας την μονοκεντρικότητα.

ΠΗΓΗ: ESPON Project 1.1.1 2004, σελ. 22-23.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Διαφάνεια 11: Bradford M.G. και W.A.Kent (1978) *Human Geography. Theories and their Applications*, Oxford: Oxford University Press, σελ. 7-8

Διαφάνεια 14: R.J.Chorley και P.Haggett (eds.) *Socio-Economic Models in Geography*, London Methuen 1967 σελ. 307

Διαφάνεια 15: B. Goodall *Dictionary of Human Geography* Penguin 1987 σελ. 62).

Διαφάνεια 16: <http://cronodon.com/images/Christaller.jpg> , copyleft

Διαφάνεια 17: ΥΧΟΠ (1984) *Προτάσεις Χωροταξικής Οργάνωσης των Νομών της Χώρας. Οικιστική Δομή - Σχεδιασμός Ανοιχτών Πόλεων*, τ.1 Αθήνα: Υπουργείο Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος, Διεύθυνση Χωροταξίας.

Διαφάνεια 22-28: ESPON 2004, Project 1.1.1: *Potentials for polycentric development in Europe*,

http://www.espon.eu/export/sites/default/Documents/Projects/ESPO2006Projects/ThematicProjects/Polycentricity/fr-1.1.1_revised-full.pdf

Printing, reproduction or quotation is authorized provided the source is acknowledged and a copy is forwarded to the ESPON Coordination Unit in Luxembourg.

Τέλος Μαθήματος

Επεξεργασία: Τάσιου Στεφάνια
Θεσσαλονίκη, Ιούλιος 2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

